

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD**

ZITTING 2022-2023

Nr. 7

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 10 februari 2023

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHTEN VAN VERHINDERING	3
VOORSTEL VAN RESOLUTIE (R.v.O., art. 45)	3
Voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen pesten op school, ingediend door de heer Fouad Ahidar, de heer Arnaud Verstraete, mevrouw Khadija Zamouri, de heer Gilles Verstraeten en mevrouw Bianca Debaets – Stuk 819 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking.....	3
<i>Sprekers: Juan Benjumea Moreno, verslaggever – Fouad Ahidar – Arnaud Verstraete – Khadija Zamouri – Gilles Verstraeten – Bianca Debaets – Jan Busselen</i>	
Stemming	11

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	11
- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het Plan Samenleven van de VGC <i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
- van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de experimenteerruimte voor scholen inzake lerarentekort <i>Sprekers: Khadija Zamouri – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
- van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot menstruatiearmoede <i>Sprekers: Jan Busselen – Arnaud Verstraete – Khadija Zamouri – Sven Gatz, collegelid</i>	
BIJLAGEN	26
TREFWOORDENREGISTER	27

7de vergadering

Vergadering van vrijdag 10 februari 2023

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.35 uur geopend.

Voorzitter: mevrouw Soetkin Hoessen

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Carla Dejonghe is verontschuldigd wegens familiale redenen. Mevrouw Els Rochette, mevrouw Lotte Stoops en de heer Pepijn Kennis zijn verontschuldigd vanwege een studiebezoek naar Eupen in het kader van de dialoogklassen tussen de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap. De heer Dominiek Lootens-Stael is eveneens verontschuldigd.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE (R.v.O., art. 45)

betreffende de strijd tegen pesten op school, ingediend door de heer Fouad Ahidar, de heer Arnaud Verstraete, mevrouw Khadija Zamouri, de heer Gilles Verstraeten en mevrouw Bianca Debaets – Stuk 819 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De heer Juan Benjumea Moreno, verslaggever: Ik verwijs naar het uitstekende verslag, waarvoor ik de Diensten ook dank. Het was een rijke en uitgebreide discussie in de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw en ik verwacht dat ze zich hier ook – hopelijk in beknopte vorm – zal herhalen. Er werden ook al suggesties gedaan voor een vervolg op deze resolutie. Ik dank hiervoor de collega's.

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-Vooruit): Naast mijn fractie zetten de meerderheidspartijen Groen en Open Vld, maar ook N-VA en cd&v een nieuwe stap in de strijd tegen pesten. Daarom dienen we een resolutie in met concrete voorstellen om het inzicht in het pestprobleem in Brussel te vergroten en een nieuw instrument te ontwikkelen om pestsituaties te voorkomen en hopelijk te beëindigen.

Deze resolutie werd goedgekeurd in de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw. Ik wil de collega's danken voor hun steun. Het doet deugd dat er voor dergelijke problematiek geen compromissen nodig zijn, maar actie wordt ondernomen.

Een op de zes Vlaamse jongeren wordt tijdens zijn jeugd gepest. Het gaat over bijna 200.000 kinderen en jongeren. Omgerekend naar Brusselse aantallen betekent dit dat ongeveer 8.000 kinderen in het Nederlandstalig onderwijs het slachtoffer zijn van pesten. Dat zijn zeer

confronterende cijfers. Uit eigen ervaring – ik merk het elke keer als ik ergens ga spreken – stel ik vast dat minstens een op vier jongeren in Brussel regelmatig of ernstig wordt gepest in Brussel.

Gepeste leerlingen maken drie keer meer kans op een poging tot zelfdoding. Pesten heeft een heel negatieve impact op het leven van mensen. Ongeveer 50 % van de slachtoffers loopt de kans om in de loop van hun leven depressief te worden. Het heeft een fundamenteel effect op het geluk, de slaagkansen en de sociale ontwikkeling.

Schoolteams zijn vandaag overbevraagd. Het onderwijs staat voor immense uitdagingen, van het lerarentekort tot lege brooddozen. Toch hoop ik dat ook de strijd tegen pesten bovenaan de agenda staat van beleidsmakers, schoolteams en ouders.

Er gebeuren al veel initiatieven en inspanningen en er bestaan al veel initiatieven, maar met deze resolutie kan de VGC een nieuwe stap zetten in de strijd tegen pesten. Ze schuift nieuwe en concrete voorstellen naar voor om pesten in Brussel beter in kaart te brengen en een nieuw instrument te ontwikkelen om pestsituaties te voorkomen en te beëindigen.

Scholen moeten bij het begin van het schooljaar bijkomende aandacht hebben voor pesten. Het werkt preventief en voorkomt veel pestgedrag als de problemen al van in het begin van het schooljaar worden aangepakt en bespreekbaar gemaakt. De bestaande meldpunten moeten worden gestroomlijnd en gebundeld. Er moet een betere preventie en aanpak komen van pesten op school, een sterkere begeleiding en vorming van ouders en leerkrachten, multidisciplinaire externe interventies bij ernstige pestsituaties, betere en continu bijgewerkte cijfers, inzet op herstelgesprekken en psychosociale doorverwijzing en het ontwikkelen van een actief pestbeleid op school.

Ik ga zelf regelmatig spreken over pesten, op scholen, in clubs, bij vrienden. Zo was ik eens op bezoek in een school in Vorst. Een jongetje van elf vertrouwde ons toe dat hij werd gepest en naast mij begon een leerkracht te huilen. Het bleek haar zoon te zijn en ze wist er niets van. Het is te gek voor woorden dat ze dit daar ter plekke moest ontdekken. Een leerkracht moet de middelen en de kennis hebben om te weten waar ze moet op letten.

Ik ken ook het geval waarbij een meisje haar tweelingzus begint te pesten uit zelfbescherming. Ze vreesde immers dat ze zelf gepest zou worden en wilde dus tot de groep pesters behoren. En zo kan ik honderd voorbeelden geven. In dit halfroond hebben we een debat gevoerd over pesten, waarbij de vijftienjarige Mohammed zei dat de enige reden waarom hij geen zelfmoord pleegde, zijn kat was. Wie zou er anders voor zijn kat zorgen? Hij dacht niet aan zijn ouders, broer of zus, vrienden of leerkrachten, maar aan zijn kat. We hebben ook een Waalse vzw gehoord, waarbij een moeder getuigde over de zelfmoord van haar vijftienjarige dochter. Ze hadden er alles aan gedaan om een naaktvideo van haar van het internet te halen en dat is ook een tijd gelukt, maar later is de video opnieuw opgedoken. Het meisje vertelde haar moeder dat ze nog even naar haar kamer ging voor het eten, maar ze kwam niet terug.

De cijfers zijn heel alarmerend. Als je kind wordt gepest, achtervolgt jou dat voor de rest van jouw leven. Deze resolutie zal niet alles oplossen, maar het kan wel een deel van het antwoord zijn. We moeten erover praten en niet alleen op de scholen. Ik ben gaan praten met voetbalclub RWDM Girls en ook zij bekrachtigen de cijfers. Soms durven kinderen pas na

anderhalf uur toegeven dat ze regelmatig gepest worden. Er is dus nog werk aan de winkel. Ik weet dat dit voorstel niet alles zal oplossen maar er worden al veel initiatieven genomen. De cijfers gaan in de goede richting, minder kinderen en jongeren geven aan gepest te worden. Of ze ook de waarheid spreken, is natuurlijk nog maar de vraag. In ieder geval blijft het een feit dat een op drie kinderen gepest wordt. Dat is enorm veel. De gevolgen hiervan zijn niet alleen voor kinderen maar ook voor hun ouders groot. Zij leven in angst voor het moment dat het echt misgaat. Ik hoop dat dit voorstel van resolutie unaniem gesteund wordt.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik wil collega Fouad Ahidar bedanken voor het initiatief rond dit zeer belangrijke onderwerp. Groen wil zeker zijn steentje bijdragen. Ik wil ook mijn collega Juan Benjumea Moreno bedanken die mij uitstekend heeft vervangen tijdens de mondelinge bespreking van het voorstel in de commissievergadering.

Naar schatting worden er 8.000 kinderen gepest in het Brussels onderwijs; 4.000 daarvan worden zwaar gepest. We kunnen ervan uitgaan dat deze enorme cijfers nog een onderschatting zijn. Waarschijnlijk krijgt de overgrote meerderheid tijdens de schoolloopbaan te maken met pestgedrag. Bij de meesten gaat het misschien snel voorbij, maar bij anderen blijft het aanhouden tot op het moment dat het ondraaglijk wordt. Bij die kinderen is het risico op zelfmoord aanzienlijk groter. De impact die pesten kan hebben op een jonge mens in ontwikkeling is bijzonder dramatisch. Er is geen enkele positieve kant aan pesten, alleen maar schade en verlies. We moeten dan ook alles doen wat we kunnen om dit soort gedrag te vermijden. Het goede nieuws is dat we steeds meer inzichten hebben en dat er meer initiatieven worden genomen. Daarom is het passend dat we vandaag met z'n allen een voorstel van resolutie aannemen dat een nieuwe impuls kan geven aan het beleid rond pesten in Brussel.

Pestgedrag kunnen melden is een extreem belangrijk punt in dit voorstel. De drempel moet verlaagd worden. De Groen-fractie vraagt om niet alleen in februari maar ook in september bij aanvang van het schooljaar al rond pesten te werken en zo preventief op te treden. Het is belangrijk om dat te doen in samenwerking met alle actoren: de verschillende overheden, de leerkrachten, ondersteunende *professionals*, enzovoort. We moeten onze kennis vergroten met behulp van academici en zo een sterke aanpak ontwikkelen.

We willen korter op de bal spelen in Brussel door bv. multidisciplinaire teams in te zetten zoals in Wallonië. Deze teams kunnen ook sancties uitvoeren waar nodig. Natuurlijk komt er in het ideale geval dialoog en herstel tussen slachtoffer en dader. Kinderen moeten tot het inzicht komen dat pesten bijzonder schadelijk is zodat ze het niet meer willen doen. Waar nodig moeten echter ook sancties mogelijk zijn.

Een schoolomgeving moet veilig zijn voor kinderen. Alleen zo kunnen ze leren en plezier maken. Pesten is hier een echte bedreiging voor. Er gebeurt al best veel, maar we kunnen nog meer doen. Daarom geeft Groen met veel plezier samen met de andere raadsleden een impuls om ons in Brussel nog beter te beschermen tegen pesten.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik bedank graag collega Fouad Ahidar om het initiatief voor dit voorstel van resolutie te trekken en continu op dezelfde nagel te blijven hameren. Dit probleem is namelijk zeer moeilijk weg te werken uit ons onderwijs.

We kunnen pesten nooit tolereren. Of het nu plaatsvindt op straat, op school, op de werkvloer, thuis of in de vriendenkring. We hebben met dit voorstel van resolutie heel duidelijk gekozen onze aandacht binnen de schoolmuren te richten en het probleem zo af te bakenen. In de commissievergadering vroegen een aantal collega's zich af waarom we ons tot het onderwijs beperkten. Onderwijs en de Brede School zijn bevoegdheden van de VGC, daarom leek het een goed idee om zich tot dat domein te beperken.

Pesten komt stelselmatig voor op scholen. Gelukkig zijn er meer en meer aanspreekpunten, vertrouwenspersonen, begeleidingstrajecten, herstelgesprekken, enzovoort. Deze initiatieven moeten echter nog meer structureel voorkomen in elke school in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze week is het inderdaad de laatste dag van de jaarlijkse Week tegen Pesten waarin kinderen vier stippen op hun hand tekenen. Dat is een belangrijk initiatief, maar er moet het hele jaar door aandacht zijn voor dit probleem in de scholen.

Pestgedrag is moeilijk te detecteren. Eerder werd het voorbeeld gegeven van een leerkracht die in de klas moest ontdekken dat haar zoon gepest werd. Dat is schrijnend. Er zijn extra handvaten nodig zodat gepeste leerlingen minder drempels ervaren om hun verhaal te delen. 10 % van de elf- tot vijftienjarigen geeft aan dat ze meermaals gepest worden op school. Tegenwoordig gaat het ook om cyberpesten, een veel slinksere, gemakkelijkere en anoniemere manier van pesten. Hier werden eerder ook al voorbeelden van aangehaald. Dit moet tegengegaan worden. De mentale gezondheid van onze jongeren lijdt hieronder. Tijdens de puberteit zijn jongeren fragiel, ze zijn op zoek naar zichzelf. Wie dan te maken krijgt met pesten, kan de gevolgen ervan meedragen voor de rest van zijn leven. Mentale problemen, onzekerheid, pijn, verdriet, niet alleen het kind krijgt ermee te maken maar ook de familie.

Ook kinderen die pesten moeten begeleiding krijgen. Kinderen die pesten, zijn vaak zelf gepest geweest. Een goede begeleiding en ondersteuning vanaf zeer jonge leeftijd is een groot deel van de oplossing. Zo creëren we zelfvertrouwen waarop ze kunnen bouwen en terugvallen. Er zijn reeds een aantal structuren in ons Nederlandstalig onderwijs die hier goed op inzetten. Kinderen moeten in de kleuterklas al leren communiceren over wat ze voelen en denken. Als een kind communicatief vaardig is, wordt detectie een stuk makkelijker. In het voorstel staat ook dat we aandacht moeten hebben voor de meest kwetsbaren, zoals kinderen met een handicap of kinderen die gewoon een beetje anders zijn. De resolutie vermeldt ook dat het risico op een zelfmoordpoging tot drie keer hoger is bij gepeste kinderen. Dat moeten we te allen koste aanpakken.

De drempels die jongeren ervaren binnen de bestaande en nieuwe structuren moeten verlaagd worden. Er moet ook duidelijk gecommuniceerd worden waar gepeste kinderen terecht kunnen. We moeten ook voorkomen dat het slachtoffer gestraft wordt. We zien dat het gepeste kind vaak als eerste de school verlaat terwijl de pester op school blijft. Zo blijft het probleem natuurlijk aanwezig. Daarom moet de hele leefomgeving van het kind betrokken en ondersteund worden.

Pesten weegt ook zwaar op de schouders van de ouders. Zij moeten ook betrokken worden in de oplossing. We moeten meer inzetten op preventie. Er moet remediërend en doeltreffend ingegrepen worden met een sterkere begeleiding die de situatie vanuit alle invalshoeken benaderd. Daarvoor hebben we de steun nodig van het hele College.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Bedankt aan collega Fouad Ahidar voor het opstellen van dit voorstel van resolutie. Ik wil hem ook bedanken voor de openheid die hij daarbij toonde aan de Raad, waardoor ook de collega's van de oppositie de kans kregen om het voorstel mee te ondertekenen. Het voorstel blijft natuurlijk vooral het werk van onze raadsvoorzitter.

Het belang van dit onderwerp is duidelijk. Het principe dat we in ons achterhoofd moeten houden tijdens deze discussie is: jong geleerd is oud gedaan. Daarom is het ook terecht dat we onze aandacht op deze problematiek vestigen. En dat niet enkel in het kader van de bevoegdheidsverdeling. Onze voorzitter herhaalde het tot driemaal toe, mevrouw Khadija Zamouri herhaalde het nogmaals en ik herhaal het nu graag ook. Kinderen die gepest werden, lopen een tot drie keer hoger risico op zelfdoding. Dat kan niet vaak genoeg gezegd worden.

Voor het mentale welzijn van kinderen en volwassenen is het belangrijk dat de overheid een sterk beleid ontwikkelt. Enorm veel kinderen tussen de 11 en 15 jaar zeggen dat ze ooit gepest werden. In die levensjaren vormen mensen in belangrijke mate hun zelfbeeld. Als je in die jaren voortdurend te horen krijgt dat je lelijk, stom of dik bent, dat er iets aan je scheelt, dat je er niet bij hoort en er nooit bij zult horen, dat je moet oprotten... Een kind internaliseert zulke boodschappen.

De wonden slaan littekens die nooit helemaal verdwijnen. Het slachtoffer draagt ze een leven lang mee, want jong geleerd is oud gedaan. Tien, twintig, dertig of veertig jaar later komt de overtuiging dat het jouw schuld is dat je er nooit bij zult horen, alsnog bovendien.

De zegswijze "*jong geleerd is oud gedaan*" gaat ook op voor zij die pesten. Daarom is het belangrijk dat de overheid snel ingrijpt. Het voorstel van resolutie voorziet terecht in een preventiebeleid. Kinderen moeten vroeger in het schooljaar leren wat pesten teweegbrengt en waarom het niet door de beugel kan.

Tegelijk willen we reactief optreden. Het voorstel van resolutie strekt ertoe vormingen aan te bieden aan zowel leerkrachten als aan ouders. Het komt voor dat een kind zijn ouders niet durft te vertellen dat het gepest wordt en dat het pas jaren later zijn verhaal doet. Als de ouders het pestgedrag niet hebben opgemerkt, is de situatie ook voor hen loodzwaar. Zij zullen zich afvragen wat ze verkeerd hebben gedaan. Vaak weten ze niet hoe ze moeten reageren of hoe ze hun kind kunnen ondersteunen.

Door pestgedrag zo vroeg mogelijk op te sporen, wordt curatief optreden sneller mogelijk: ingrijpen, remediëren en verzoenen. Daarbij moet het kind dat pestgedrag vertoont, ook aandacht krijgen. Vaak gaat het om kinderen die ooit zelf gepest werden of om kinderen met een slechte thuissituatie. Door zich op anderen af te reageren, voelen ze zich misschien iets beter. Hun beweegredenen moeten geanalyseerd worden. Vervolgens moet iemand ze uitleggen waarom hun gedrag onaanvaardbaar is en dat ze er niet beter van zullen worden. Hun lijden wordt wel verzacht door hun achterliggende problemen op te lossen. Zo wordt bovendien vermeden dat deze kinderen in hun volwassen leven nog zullen pesten.

Ik zei het al: vroeg ingrijpen is belangrijk. Als het echt niet anders kan, moeten er tuchtmaatregelen worden getroffen. Die oplossing krijgt mijn voorkeur niet, want liever komt het tot een verzoening waar iedereen iets van bijleert. Toch is straffen noodzakelijk als de verzoening niet lukt. Anders is de school geen veilige omgeving, en dat is broodnodig.

Immers, kinderen die een beetje anders zijn of een beetje verlegen, zijn dat vaak omdat thuis niet alles in de haak zit. Ze voelen zich slecht in hun vel en zijn gemakkelijke slachtoffers. Beeld u in: een slechte thuissituatie en gepest op school. Dan is het aannemelijk dat zulke kinderen een drie keer hoger risico op zelfdoding lopen. Geen enkele plaats is voor hen nog veilig.

Daarom is het voorstel van resolutie een goede zaak. Het zal niet alles oplossen. De VGC heeft namelijk geen decretale bevoegdheid. Vanwege de vrijheid van onderwijs kan de Raad scholen niet verplichten om op een zekere manier te handelen. Toch heeft de VGC dankzij het OCB instrumenten in handen, zoals begeleiding en projectondersteuning. Er bestaan al initiatieven, maar alles kan beter. De Raad moet duidelijk een vuist maken tegen pesten en pleiten voor meer aandacht voor een sterker beleid. De N-VA heeft het voorstel dan ook met plezier mee ondertekend. Ik wil de indiener van de resolutie, de heer Fouad Ahidar, er nogmaals voor bedanken dat hij pesten op de agenda blijft plaatsen.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ook ik dank de initiatiefnemer van het voorstel. Zijn persoonlijke verhaal kan niet los gezien worden van zijn engagement. Hij voert de strijd tegen pesten al jaren en heeft het thema hoog op de politieke agenda gezet. Met succes: het wordt over partijgrenzen heen besproken. Ook zijn timing is uitstekend.

Ik ben blij dat er op de traditionele en de sociale media zoveel aandacht aan pesten wordt besteed. Denk bijvoorbeeld aan de stippenactie. Dankzij de aandacht wordt het taboe kleiner en wordt het thema beter bespreekbaar.

De Week tegen Pesten doet misschien verkeerdelijk uitschijnen dat de acties op school of andere maatschappelijke fora beperkt blijven tot die ene week. In de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw is echter uitvoerig aan bod gekomen dat scholen ook daarbuiten heel wat inspanningen leveren.

Ik denk dat niemand in deze zaal nog nooit met pesten in aanraking is gekomen, zij het rechtstreeks, via zijn of haar kinderen, of in de naaste omgeving.

Niet enkel kinderen maar ook volwassenen worden slachtoffer van pestgedrag, vaak op het werk. Zeer recent nog deden zich daar twee schrijnende voorbeelden van voor bij Net Brussel en de MIVB. Een werknemer is uit het leven gestapt, een andere raakte gewond door collega's die hem pestten. De strijd tegen pesten moet dus absoluut naar volwassenen worden uitgebreid.

Ik juich toe dat het voorstel van resolutie aandacht heeft voor cyberpesten. Vroeger hield pestgedrag op buiten de schoolmuren. Kinderen konden thuis nog even op adem komen. Nu is dat voor velen niet langer het geval. Online gaat het pestgedrag 's avonds en in het weekend gewoon door. Daardoor is de impact nog een pak groter.

Ouderbetrokkenheid is een stokpaardje van mij, al helemaal in een schoolcontext. De getuigenissen van collega Fouad Ahidar en andere raadsleden tonen aan hoe moeilijk het voor ouders is om zich bewust te worden van pestgedrag, zelfs als ze lesgeven in de school van hun kind.

Ik verwees eerder al naar de Belgische film *Un monde*, een of twee jaar geleden een inzending voor het filmfestival van Cannes. De film gaat over zus Nora en broer Abel. Abel wordt gepest. Nora wil dat gaan melden aan de ouders, maar Abel vraagt uitdrukkelijk om dat niet te doen, omdat alles alleen maar erger zou worden. Dat is de vicieuze cirkel waar veel kinderen in vast zitten: ze durven het niet te vertellen. Vaak gebeurt het zelfs, zoals de getuigenis van collega Fouad Ahidar aantoont, dat broer of zus uit zelfbehoud meedoet met het gepest.

Daarom is ouderbetrokkenheid belangrijk zowel voor het kind dat gepest wordt als voor het kind dat pest. Ik was niet zo gelukkig met het sanctionerende kader in het voorstel van resolutie en begreep het niet helemaal, maar ben blij dat het aspect tijdens de mondelinge bespreking anders wordt belicht. Uiteraard moet aan de pestkop duidelijk worden gemaakt dat zijn gedrag onaanvaardbaar is. Wie pest, zit zelf niet goed in zijn vel. Toxisch gedrag komt voort uit problemen. Wie zich goed voelt en tevreden in het leven staat, probeert goed te zijn voor anderen. Pesters hebben dus ook hulp nodig. Het is goed dat dat besef tijdens de mondelinge toelichting aan bod kwam.

Ik dacht dat de cijfers de goede richting uitgingen. Wie deze ochtend naar *De ochtend* heeft geluisterd, weet echter dat dat niet klopt. In de uitzending werd een onderzoek besproken. Een vijfde van de deelnemende jongeren gaf aan gepest te worden. In 2018 was hun aandeel nog een zesde. Ondanks alle aandacht en campagnes blijft pestgedrag dus vaker voorkomen. Het is jammer dat ik mijn betoog met die treurige noot moet afronden, maar het toont wel aan hoe belangrijk initiatieven als het voorliggende voorstel zijn. cd&v steunt het met plezier.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik wil de heer Fouad Ahidar en de overige indieners van het voorstel bedanken voor hun initiatief.

Pesten vormt een enorm problemen op school en in de samenleving. Deze week bleek nog dat 6 % van de werknemers gepest wordt. Vaak gaat om een terugkerende vorm van uitsluiting, manipulatie en vernedering gebaseerd op machtsverhoudingen. Het is vaak de gepeste die het eerst vertrekt.

Het voorliggende voorstel blijft beperkt tot pestgedrag in het onderwijs. Met het oog op de reikwijdte van de VGC begrijp ik die keuze. Je moet ergens beginnen.

Het is van belang om de dynamiek van pestgedrag te proberen doorbreken en de relaties te normaliseren. Daarvoor moet het pestgedrag snel worden opgespoord en bespreekbaar worden gemaakt. Bestaande begeleidingsstructuren, zoals de interventieteams, moeten beter samenwerken. Zo kan aan verregaande traumatische ervaringen met soms dodelijke afloop een halt worden toegevoerd voordat het te laat is.

Ik wil graag een positief voorbeeld geven. Er zijn talloze voorbeelden van hoe erg pesten is. In de klas van een mijn kinderen deed zich ook pestgedrag voor. Op een bepaald moment vertelde iemand in de WhatsApp-groep met alle ouders dat een van de kinderen elke dag huilend thuiskomt en niet meer naar school wil. Dat raakt alle ouders die zich afvragen wat er gaande is in de klas van hun kind. Je hoopt onmiddellijk dat je kind niet gepest wordt en niet de pester is. Je weet en voelt dat je daarvoor niet gevormd bent en dat je met een situatie wordt geconfronteerd die je heel erg vindt. Gelukkig heeft de betrokken school, die soms nauw samenwerkt met het Universitair Ziekenhuis, kunnen samenwerken met een vzw die werkt rond pesten op school.

De vzw heeft alle ouders samengeroepen en hun werkwijze uitgelegd. Ze heeft een succesvolle poging ondernomen door te vertrekken van het idee dat pesten een collectief gegeven is. Het wordt uit de anonimiteit en de situatie van de pester en de gepeste getrokken en ouders maken duidelijk dat pesten niet is toegestaan. De ouders zijn allemaal samengekomen en hebben een brief geschreven die niet verwijtend is en die de pester niet wil aanpakken. Er is vertrokken van het idee dat de ouders van de kinderen houden, maar dat ze niet tolereren dat er wordt gepest. De ouders waren allemaal aanwezig in de klas en een van de ouders heeft de brief voorgelezen op een niet-veroordelende toon. De kinderen wisten niet dat dat die dag zou gebeuren. Dat heeft effect gehad. Het werk van dat soort vzw's met dergelijke kennis en expertise is heel belangrijk want je wil niet dat pesten gebeurt en zeker niet dat het blijft aanslepen als het gebeurt en dat het te ver gaat.

Ik vind het belangrijk dat dergelijke vzw's goed worden ondersteund. Ik heb vastgesteld dat ze gesteund worden vanuit de facultatieve subsidiëring. Ze hebben vaak niet te veel middelen en moeten heel veel aantonen dat ze met die middelen heel correct omgaan. De organisaties moeten elk jaar opnieuw een dossier indienen om aan te tonen dat hun werk efficiënt is. Ik hoop dat het voorstel van resolutie ook wil bewerkstelligen dat die organisaties verduurzaamd worden zodat ze niet meer in de onzekerheid moeten leven of ze het jaar nadien al dan niet nog middelen zullen hebben en een structureel beleid kunnen voeren.

Een ander gegeven is dat de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's) versterkt moeten worden. Dat zijn ook de drijvende krachten in het vroegtijdig opsporen, begeleiden en helpen verwerken van pestgedrag. Daarom is het pijnlijk om te moeten vaststellen dat er in 2019 een besparing is doorgevoerd op de CLB's. Ik hoop dat dit voorstel van resolutie ook een weerklank zal hebben in het Vlaams Parlement zodat er middelen worden vrijgemaakt om die organisaties opnieuw te versterken en het pesten te kunnen terugdringen. Zoals mevrouw Bianca Debaets aangaf, is de vaststelling spijtig genoeg dat het probleem niet kleiner, maar groter wordt.

De PVDA zal dit voorstel van resolutie steunen, maar het mag niet beperkt blijven tot goede bedoelingen. Ik zal opvolgen hoe de resolutie impact zal hebben op de realiteit en op het terrein.

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-Vooruit): Ik bedank alle collega's. Het is duidelijk dat iedereen er mee bezig is. Ik ben niet de enige. De vraag is hoe we de krachten kunnen bundelen en iets extra kunnen doen om heel veel kinderen en jongeren in de samenleving te kunnen helpen. Ik heb vijf kinderen die bijna allemaal aan de universiteit of de hogeschool studeren. Als ouder ben ik met die problematiek bezig want die achtervolgt ons. Hier ben ik er samen met de andere raadsleden mee bezig voor alle kinderen. Zoals iemand heeft gezegd, willen we dat vermijden voor de andere ouders en andere kinderen.

Dit voorstel van resolutie biedt misschien een deel van de oplossing door praten naar voren te schuiven. Zoals de heer Jan Busselen zei, heeft alleen een gesprek tussen de ouders al veel geholpen. De expertise is er, maar die moet worden gedeeld. Een gesprek aan het begin van het schooljaar kan heel veel verhelpen. Tijdens de commissiebespreking is al gezegd dat er een groepsdynamiek bestaat in de school. Dat gaat echter niet over pesten. Er worden samen activiteiten gedaan aan het begin van het schooljaar om elkaar beter te leren kennen en de groep wordt snel gevormd. Het gevaar van de situatie is dat scholen pas in februari beginnen te praten over wat pesten is, al doen sommige dat wel eerder. Soms zeggen mensen dat ze ooit

iemand hebben gepest, maar dat ze zich er niet van bewust waren dat ze aan het pesten waren. Als de andere kinderen begonnen te lachen, voelden ze zich sterk. Iedereen vond het plezant wat ze deden. Toen er op een bepaald moment, soms pas na een jaar, werd gezegd dat zoiets niet kon, was het al te laat.

Als ik over dit thema begin te praten, ben ik altijd een beetje geëmotioneerd. Ik ben een sterke man geworden. Ik doe aan politiek. Ik kan een speech houden voor honderd tot tienduizend mensen. Ik heb daar geen probleem mee en ik heb niet veel stress. Maar eens ik begin te praten over pesten, verlies ik de controle. Ik kan zelfs bijna niet denken in het Nederlands. Die problematiek van het pesten leeft sterk bij de mensen die zoiets meemaken. We kunnen niet iedereen redden, maar ik weet zeker dat het mogelijk is om dat voor sommige te doen. Ook al kan er maar een persoon gered worden door dit voorstel van resolutie, dan is dat een stap in de goede richting. Het zal van de leerkracht een extra inspanning vragen, maar uiteindelijk zullen de kinderen gelukkig zijn en de samenleving heeft dat nodig. Gisteren was er een reportage op de *vrt*, zoals sommige collega's al hebben gezegd, waarin volwassenen zich afvragen wie het probleem is: zichzelf of de anderen. Ze weten het niet meer. Als de anderen altijd tegen je zeggen dat je de lelijkste of de domste bent, geloof je uiteindelijk niet meer in jezelf en geloof je dat de anderen gelijk hebben. Je kent je plaats niet meer in deze samenleving.

Ik kan je verzekeren dat het voorstel van resolutie voor heel veel ouders positief is als begin van een oplossing. Eens je kinderen met pesten worden geconfronteerd, dan achtervolgt hen dat voor de rest van hun leven.

- De algemene bespreking is gesloten.

Stemmingen

- het voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen pesten op school

De dispositieven 1 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Het voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen pesten op school wordt aangenomen met 11 stemmen voor.

Hebben ja gestemd: Fouad Ahidar, Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Soetkin Hoessen, Cielte Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Khadija Zamouri

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

Plan Samenleven van de VGC

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Mijn fractiegenoot Gilles Verstraeten heeft over dit onderwerp vorig jaar ook een vraag gesteld. Een opvolgvraag is op zijn plaats. Het is een

vriendelijke reminder. Het Plan Samenleven van de VGC kadert in het plan van de Vlaamse overheid.

Lokale besturen weten het best wat de lokale noden zijn om samenleven in diversiteit te bevorderen. Met het Plan Samenleven wil de Vlaamse overheid ze daarbij ondersteunen. De Vlaamse Gemeenschap lanceerde een projectoproep, voornamelijk voor lokale besturen waar minstens 7.500 mensen wonen met een niet-Europese afkomst. Het Plan Samenleven moet ook een einde maken aan de versnippering en werk maken van robuuste projecten met duidelijke doelstellingen.

Het Plan Samenleven bevat 7 doelstellingen, namelijk veiligheid en leefbaarheid (acties 1 tot 3), Nederlands (acties 4 en 5), competenties (acties 6 tot 8), werk (acties 9 tot 11), netwerk (acties 12 tot 15), non-discriminatie (acties 16 tot 19) en één gemeenschap (acties 20 tot 24). Dat zijn 24 acties die de VGC zelf inhoudelijk kan invullen.

Volgens de website van Plan Samenleven heeft de VGC ingetekend op de volgende acties:

- Actie 2 ‘Lokaal actieplan polarisatie ontwikkelen en uitrollen’;
- Actie 5 ‘Oefenkansen Nederlands organiseren’;
- Actie 8 ‘Begeleiding ongekwalificeerde uitstromers’;
- Actie 10 ‘Begeleiding kansengroepen naar ondernemerschap’;
- Actie 13 ‘In contact brengen met sport’;
- Actie 14 ‘In contact brengen met bedrijfsleven’;
- Actie 15 ‘Brug leggen naar onderwijs’;
- Actie 16 ‘Lokaal actieplan straatintimidatie ontwikkelen en uitrollen’;
- Actie 17 ‘Opleiden in omstaandersprincipe’;
- Actie 20 ‘Sociale mix in scholen bevorderen’;
- Actie 22 ‘Sociale cohesie in sociale woonwijken verbeteren’;
- Actie 24 ‘In contact brengen met cultuur’.

Enkele concrete projecten van de VGC werden al beschreven in de media, zoals een sterker onthaal voor nieuwkomers. Verder moeten gemeenschapscentra zorgen voor een scholenprogramma zodat alle kinderen in aanraking komen met cultuur. Het Huis van het Nederlands zal een vrijwilligerswerking met buddy's opzetten. De adviesraad Samenleven en Diversiteit van de VGC wordt nieuw leven ingeblazen en zal mee waken over het diversiteitsbeleid.

We moeten waakzaam zijn dat er voor elk project niet te veel aparte projectoproepen komen, want dat zou dan weer zorgen voor opnieuw een grotere versnippering en dat wil het plan net tegengaan.

Naast de financiering van de Vlaamse Gemeenschap zou de VGC ook in de projecten investeren. In de pers is er sprake van een jaarlijks bedrag van 1,2 miljoen euro.

Onder welke actie(s) vinden we de investeringen voor het Plan Samenleven terug in het Strategisch Meerjarenplan van de VGC?

Hoeveel middelen gaan er naar elke actie? Momenteel is niet zo duidelijk welke budgetten naar welke actie gaan. Is het mogelijk om dat meer toe te lichten?

Heel wat acties hebben betrekking op domeinen waar ook het Gewest en de gemeenten actief zijn, bijvoorbeeld de opmaak van een lokaal actieplan tegen straatintimidatie en polarisatie ontwikkelen en uitvoeren, of de sociale cohesie in sociale woonwijken te verbeteren. Ik verwijs ook naar integratie en inburgering. Worden de gemeenten en het Gewest betrokken bij die acties? Zo ja, op welke manier en wat zijn de resultaten?

Op ongeveer de helft van de acties heeft de VGC geen project ingediend. Wat zijn daar de redenen voor?

Collegelid Pascal Smet: De totaal toegekende projectsubsidie aan de VGC in het kader van de Vlaamse projectoproep Plan Samenleven, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering eind september 2022, bedraagt 594.660 euro voor het eerste projectjaar (15 oktober 2022 tot en met 14 oktober 2023). Aan de inkomstzijde werden die middelen ingeschreven in het financieel meerjarenplan op Actie 423: We stimuleren diverse doelgroepen en hun organisaties om meer te participeren aan het Nederlandstalig netwerk.

Het betreft een bedrag van 475.728 euro voor 2022 en 118.932 euro voor 2024 conform de Vlaamse uitbetalingsmodaliteiten. De uitgaven worden verspreid over verschillende acties, gezien de projecten vorm krijgen binnen de verschillende beleidsdomeinen van de VGC zowel bij Samenleven en Diversiteit, Cultuur, Jeugd, Sport als bij Onderwijs en Vorming. Er zijn ook uitgaven via inzet van personeel. Deze bedragen zijn terug te vinden onder volgende acties uit het Strategisch Meerjarenplan 2022-2025: ACT113, ACT133, ACT321, ACT324, ACT423, ACT513, ACT541 en ACT711.

De bedragen voor de goedgekeurde acties zijn gebaseerd op de inkomsten van de Vlaamse overheid. Een cofinanciering van 50 % wordt door de VGC voorzien.

Voor de Actie ‘Lokale besturen laten volwassen anderstaligen deelnemen aan een oefenkans’ is een bedrag van 135.000 euro goedgekeurd. Voor ‘Lokale besturen zetten brugfiguren in die de brug maken tussen kwetsbare gezinnen en onderwijs en maatschappelijke dienstverlening’ 96.000 euro. Voor ‘Lokale besturen begeleiden ongekwalificeerde uitstromers naar een kwalificerend traject’ 97.500 euro. Voor ‘Lokale besturen brengen jongeren van buitenlandse herkomst en jongeren met een handicap in contact met sport’, 37.800 euro. Voor ‘Lokale besturen vormen professionals en burgers volgens het omstaanders-principe’, 27.000 euro. Voor ‘Lokale besturen brengen kwetsbare jongeren in contact met opleidingen, stages, jobs en ondernemerschap’, 37.800 euro. ‘Lokale besturen ontwikkelen een lokaal actieplan voor de aanpak van negatieve polarisatie en zetten in op de uitrol ervan’, 25.000 euro. ‘Lokale besturen brengen jongeren van buitenlandse herkomst en jongeren met een handicap in contact met cultuur’, 37.800 euro. ‘Lokale besturen begeleiden nieuwkomers, vrouwen en personen met handicap naar ondernemerschap’ 32.500 euro. ‘Lokale besturen ontwikkelen een lokaal actieplan voor de aanpak van straatintimidatie en zetten in op de uitrol ervan’, 25.000 euro. ‘Lokale besturen zetten pleinmakers in in sociale woonwijken om het sociaal weefsel te versterken’, 23.200 euro. ‘Lokale besturen begeleiden gezinnen om de sociale mix in de scholen te bevorderen’ 20.060 euro.

Het totaalbedrag van deze acties bedraagt 594.660 euro. Ze werden in de voorbije periode in heel wat concrete initiatieven en projecten omgezet, ofwel door de VGC zelf ofwel door partners. De details van de acties worden aan de raadsleden bezorgd.

Met betrekking tot de vraag betreffende de acties over domeinen waarop ook het Gewest en de gemeenten actief zijn heeft mijn administratie bij de Vlaamse overheid erop aangedrongen dat de acties, met linken naar gemeentelijke en gewestelijke bevoegdheden, op maat van Brussel moesten worden uitgevoerd. Het opmaken en uitrollen van een actieplan straatintimidatie en ook polarisatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betekent logischerwijs een toets met reeds bestaande actieplannen binnen het grondgebied. Daarbij gaat aandacht naar aanknopingspunten, maar ook naar het aanduiden van pistes waar de VGC verder op wil inzetten. Zo wordt voor het actieplan straatintimidatie aangesloten bij het Brussels actieplan rond de strijd tegen seksuele intimidatie in het nachtleven.

Over de actie ‘Lokale besturen zetten pleinmakers in in sociale woonwijken om het sociaal weefsel te versterken’ laat de Vlaamse overheid weten dat het belangrijk is om te zoeken naar woonbuurten waar er noden zijn op vlak van sociale cohesie en samenleven. Ook dat er vanuit de promotor in gepaste ondersteuning en opvolging wordt voorzien voor de pleinmakers en dat deze in een buurtnetwerk worden ingebed. Voorts dat pleinmakers in hun directe buurt zichtbare acties opzetten en dat ze zoveel mogelijk buurtbewoners daarbij betrekken.

De VGC zal de pleinmakers verder op Brusselse leest, vanuit lokale noden, infrastructuur en initiatieven vormgeven, binnen het kader van *Playcation*. Op dit ogenblik worden de mogelijkheden voor locaties onderzocht, waarbij in afstemming gemeenten is voorzien.

De laatste vraag ging over de acties waarop de VGC niet heeft ingetekend. In totaal telde de Vlaamse projectoproep Plan Samenleven zeven doelstellingen en vierentwintig acties. Vijf van de vierentwintig opgenomen acties werden financieel niet ondersteund: ‘Versterken van de lokale integrale veiligheidscel’, is niet onze bevoegdheid. ‘Wijkverbeteringscontracten afsluiten’, ‘Zomerscholen aanbieden’, doen we al. ‘Sociaal netwerk van nieuwkomers versterken’, ‘Kinderen en jongeren van buitenlandse herkomst of personen met een beperking in contact brengen met jeugdwerk’.

De projectoproep maakte het mogelijk een aanvraag in te dienen voor negentien acties. De VGC heeft er op heel wat ingetekend. De belangrijkste toetsing voor het al dan niet indienen op een specifieke actie betrof de mate waarin de VGC met de actie kon bijdragen aan het VGC-Beleidsplan Samenleven 2022-2025 en het tegengaan van de herkomstkloof; de mate waarin het project toepasbaar was binnen de Brusselse context, de Brusseltoets; de mate waarin cofinanciering door de VGC haalbaar was en/of draagkracht organisaties en/of VGC-administratie.

Doorheen de indienprocedure werd op basis van het oorspronkelijke gecommuniceerde totaalbedrag van de oproep tien miljoen euro en bij besluitvorming bijgesteld naar veertien miljoen euro, als prognose meegegeven dat per lokaal bestuur maximaal vijf prioritaire acties konden worden geselecteerd.

Finaal diende de VGC twaalf prioritaire acties in. Ze zijn door de Vlaamse overheid goedgekeurd. Het gaat om een combinatie van het ondersteunen van vernieuwende acties vanuit het Beleidsplan, waarvan u de details zeker aandachtig zult lezen.

De heer Matthias Vanden Borre (N-VA): Ik zal alle informatie nauw bekijken. Mijn laatste vraag betreft de samenwerking in Brussel. We kennen allemaal de constitutionele complexe toestand in Brussel. We hameren vaak op samenwerking, maar stellen even vaak een gebrek

aan samenwerking met andere overheden en gemeenten die vaak hun eigen weg willen gaan, vast. Met dit plan is samenwerking echter cruciaal, zo niet blijft het een druppel op een hete plaat.

Hoe verloopt die samenwerking met de gemeenten en met het Gewest? Evolueert de visie die Vlaanderen bepleit in de goede richting? Soms denk ik inderdaad dat er een rijping van de geesten plaatsvindt en de Vlaamse visie zich vertaalt in de Brusselse aanpak, maar al te vaak ontbreekt die koerswijziging. De vraag is dan waarom dit nog steeds niet het geval is. Als Vlaanderen bijvoorbeeld heeft aangetoond dat problemen op verschillende manieren kunnen worden aangepakt, en resultaten mogelijk zijn, blijft dat in Brussel achterwege. Verloopt de samenwerking met de gemeenten vlot? Zijn er resultaten merkbaar en bestaan daar evaluaties over? Dezelfde vraag geldt natuurlijk voor de samenwerking met het Gewest.

Collegelid Pascal Smet: De VGC is door zijn bestaan zelf zowat een plaatsvervangende gemeente. U stelt de facto de vraag of de VGC existentieel wel een plaats heeft. Natuurlijk trachten we met de gemeenten samen te werken, maar de realiteit is dat de VGC op zich als een Nederlandstalige gemeente functioneert. Als u met de Vlaamse Gemeenschap contact neemt, zal u merken dat men heel tevreden is met de manier waarop we samenwerken.

De heer Matthias Vanden Borre (N-VA): Ik maak de VGC hier geen verwijten, maar de gemeenten. De gemeenten moeten als mede-Nederlandstalige gemeente hun taken opnemen, maar weigeren dat soms te doen. De voorbeelden zijn bekend. Mijn vraag is dan of een plan als wat voorligt zoden aan de dijk brengt. Zorgt dat ervoor dat sommige gemeenten toch meer aansluiting zoeken bij de Nederlandstalige aanpak of blijft het een maat voor niets?

U zegt in feite het tegendeel. Ik stel de meerwaarde van de VGC niet in vraag. Het tegendeel is waar. Ik ben net overtuigd van haar noodzaak. Als wij het niet doen, gebeurt het gewoon niet.

Collegelid Pascal Smet: De gemeenten konden hier geen plan indienen, het moest via de VGC verlopen. Wel trachten we de gemeenten hierbij te betrekken. Volgende week organiseert mijn kabinet een samenkomst met de gemeenten over inburgering trouwens. Overleg met de gemeenten verloopt soms gemakkelijk, en soms wat minder. En soms is het de vraag of we niet beter rechtstreeks optreden. Zulke afwegingen worden altijd gemaakt. Maar natuurlijk is het zo dat, moesten we een stad zijn, alles gemakkelijker zou gaan.

De heer Matthias Vanden Borre (N-VA): We moeten allemaal ons partijprogramma trachten te realiseren.

Collegelid Pascal Smet: Aan politiek doen is ook mensen op lange termijn trachten te overtuigen van uw mening. En dat evolueert. Als ik terug ga naar twintig jaar geleden toen ik voor een stad pleitte, werd ik door de Nederlandstaligen bijna weggehoond. U zat toen nog waarschijnlijk op de schoolbanken.

De heer Matthias Vanden Borre (N-VA): Inderdaad.

Collegelid Pascal Smet: Intussen is een mooie evolutie merkbaar bij alle Nederlandstalige partijen, en zelfs bij Franstalige partijen is er beweging. Hoop doet leven. Ik denk dat ik, en ook u, nog de dag zullen meemaken dat Brussel een structurele verandering ondergaat. Die dag komt er zeker.

De heer Matthias Vanden Borre (N-VA): U schetst een situatie alsof u de vader bent van het idee van een Brussel. Ik denk dat het idee al veel ouder is dan Pascal Smet en onze partij als koploper daar een absolute voorstander van was. De vraag is echter wat het resultaat na twintig jaar ijveren is, en dat is bitter weinig.

Wat u laatst zei over samenwerking over inburgering is belangrijk want dat is net een van de heikele punten. We zullen daar zeker op terugkomen. We hopen daarvan resultaten op het terrein te zien en vertaling in de cijfers, bijvoorbeeld van het aantal inburgeraars dat nodig moet worden opgekrikt. Natuurlijk mogen de Nederlandstalige trajecten daar niet onder lijden.

Experimenteerruimte voor scholen inzake lerarentekort

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): In *Bruzz* van 10 januari 2023 konden we lezen dat er meer experimenteerruimtes zouden komen voor de leden van Nederlandstalige scholen in het algemeen. Brussel vervult al vaak een laboratoriumfunctie, ook in het onderwijs.

Werkt u al experimenten en oefeningen uit? Ik denk bijvoorbeeld aan tienerscholen. Het is goed nieuws dat de Vlaamse minister hiervan ook de nood inziet en deze extra ruimte wil creëren. Ik ben ook blij dat mijn gemeente, Sint-Jans-Molenbeek, op de lijst staat.

De focus ligt op de leerkrachten, essentieel in het licht van het lerarentekort. Door dat tekort worden we allemaal wat flexibeler en opener en vatbaarder voor andere visies. Het getuigt van een open visie van de minister bij deze stijgende nood aan leerkrachten. De verbeterde vergoeding voor zij-instromers blijft een belangrijk punt en is een stap op de goede weg om leerkrachten aan te trekken. We hebben allemaal wel kinderen in scholen waar een lerarentekort heerst. Ook met de geplande investeringen in de scholen is hij volop bezig.

Scholen krijgen tijdens de proefperiode van de experimenteerruimte zowat *carte blanche*. Ze mogen bij wijze van spreken bestaande regelgeving even vergeten. De vraag is hoever we daarin kunnen meegaan. Uiteraard is een theoretische toetsing aan de praktijk altijd een goede zaak en bovendien kunnen we op deze manier veel verschillende ideeën uittesten, wat een goede zaak is.

Het artikel in *Bruzz* focust ook op lagere vacaturevereisten zoals ‘geen bekwaamheidsbewijs’ of ‘nog niet afgestudeerd’.

In Brussel is ook aandacht voor een 38-urenweek over vier dagen verspreid. Gaat het hier om een greep uit de mogelijkheden of zijn de initiatieven toonaangevend en worden ze de regel? Wordt ook in voldoende tijd voorzien zodat we ons een beeld kunnen vormen over het geheel van maatregelen?

Vlaams minister Ben Weyts geeft aan dat succesvolle initiatieven vervolgens bij elke school moeten worden uitgerold. De vraag is dan of we de diversiteit in onze Brusselse scholen niet onderschatten. Een van de sterke punten van dit initiatief is precies de vrijheid en flexibiliteit die worden geboden ten aanzien van de diversiteit in onze scholen.

Ik pleit er eveneens voor de kans op toetsing niet te verliezen, ook al omdat een heleboel toevalsfactoren ervoor verantwoordelijk kunnen zijn of deze initiatieven een succes worden of falen. Ik verwijst hier naar het unieke karakter van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel of naar het verschil tussen een stad en het platteland.

Ik doe hier geen voorbarige uitspraken maar stel me voor dat sommige technieken in sommige scholen beter werken dan in andere.

Wat zijn de grenzen van dit project? Welke spelregels of vereisten blijven gelden voor de onderwijsinstellingen? Hoeveel budget wordt hiervoor uitgetrokken? Wordt dit enkel door de Vlaamse overheid of ook door de VGC ondersteund? Hoe lang zal er geëxperimenteerd kunnen worden? Hoe zal dat opgevolgd en geëvalueerd worden?

Hoe verliep de selectie van scholen en van ideeën? Kunnen scholen op elk moment een nieuw idee lanceren? Welke initiatieven zijn er voornamelijk opgesteld in Brussel? Zijn er beperkingen of voorwaarden? Hoe worden onderwijsinstellingen hierin ondersteund? Speelt het OCB daarin een rol?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): We hebben het al enkele keren over dit onderwerp gehad in het kader van verschillende discussies. Net als mevrouw Khadija Zamouri denk ik dat het interessant is om verschillende theoretische modellen in de praktijk te testen. Het is een cliché, maar het onderwijs is een tanker die zeer moeilijk te keren valt. Als we dan met bepaalde noden zitten dan is het interessant om van een moeilijke situatie een opportuniteit te maken. De proeftuinen zijn een zeer goed initiatief om na te gaan of we met bepaalde creatieve ideeën bepaalde dingen anders kunnen aanpakken om zo ons onderwijs te verbeteren. Het is een zeer goed initiatief van Vlaams minister Ben Weyts.

Als hij zegt dat als er bepaalde initiatieven zijn die zeer goed werken, ze dan in alle scholen uitgerold moeten worden, dan moeten we er rekening mee houden dat hij een voluntaristische politicus is die graag aan de slag gaat met vernieuwende en goede ideeën. We moeten dat bekijken in het kader dat we hebben. We hebben verschillende inrichtende machten, koepels, de individuele scholen en de vrijheid van onderwijs. We kunnen niet zomaar allerlei zaken aan scholen gaan opleggen. Daar zijn bepaalde grenzen aan. We moeten die uitspraak dus interpreteren in de zin van dat als er bepaalde zaken goed werken, dat we dan moeten mogelijk maken voor scholen om dat te gebruiken en dat we het wetgevend kader daaraan moeten aanpassen. Dat wil niet zeggen dat we overal hetzelfde moeten opleggen, maar wel dat zeker geen taboe mag zijn om vernieuwende en creatieve mogelijkheden - als die zeer goed blijken te werken in bepaalde scholen - decretaal te gaan veralgemenen.

Ook ik ben dus vrij benieuwd naar wat dat voor ons in Brussel betekent. De laatste keer dat we hier een discussie over gehad hebben, moesten we nog afwachten. Kan het collegelid nu wel zeggen over welke scholen het gaat, en welke concrete initiatieven er precies genomen zullen worden in Brussel? Klopt het dat het een initiatief is van de Vlaamse Gemeenschap en dat het dan ook opgevolgd zal worden door de Vlaamse Gemeenschap? Klopt het dat de rol van de VGC eerder beperkt zal zijn tot een begeleidende rol? Kan het collegelid dit al wat meer toelichten?

Collegelid Sven Gatz: In het kader van de herwaardering van het lerarenambt, kondigde de Vlaamse Regering via een omzendbrief van 28 april 2022 aan dat er tijdelijke projecten

georganiseerd konden worden in het kader van het lerarentekort. Schoolbesturen konden tot 15 juni 2022 een projectvoorstel indienen.

Eind december 2022 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het besluit over de organisatie van tijdelijke projecten in het basis- en secundair onderwijs. Via deze tijdelijke projecten krijgt een aantal scholen in het basis- en secundair onderwijs de kans om oplossingen uit te werken en uit te proberen om, enerzijds, het lerarentekort terug te dringen, en anderzijds, het beroep van leraar te herwaarderen via ingrepen op de schoolorganisatie en via een wervend en doeltreffend personeelsbeleid. Van de eenenveertig ingediende projectvoorstellen werden er zeventwintig goedgekeurd, waarvan acht uit Brussel. Ik kom daar later op terug.

Het besluit werd voor advies ingediend bij de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en onderhandeld met de sociale partners. Weldra wordt het voor een tweede goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering, waarna het achtereenvolgens aan de Raad van State en het Vlaams Parlement wordt voorgelegd. Kortom, er is nog een hele weg te gaan.

De doelstellingen die de kern vormen voor de organisatie van de tijdelijke projecten zijn het terugdringen van het lerarentekort en het herwaarderen van het beroep van leraar. De realisatie van deze doelstellingen moet plaatsvinden binnen twee domeinen van de onderwijsorganisatie, met name de schoolorganisatie en het personeelsbeleid van de school of scholen.

Daarbij moet minstens een antwoord gezocht worden op minstens een van de volgende knelpunten:

- het aantrekken van leraren, het terugdringen van de uitstroom van leraren en het terugdringen van het ziekteverzuim van leraren, en dit door het voeren van een doeltreffend personeelsbeleid;
- het aantrekkelijk maken van de loopbaan van de leraar door bijsturing van de schoolorganisatie.

Hiertoe konden de proeftuinen, indien gewenst, werken in een aangepast regelgevend kader zoals bepaald in het Decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs. De afwijkingen van de regelgeving omvatten afwijkingen op de schoolorganisatie en op de personeelsregelgeving. Van de zeventwintig geselecteerde tijdelijke projecten zullen er tweeëntwintig gebruikmaken van deze mogelijkheid en zullen er vijf zonder afwijking op de regelgeving werken.

De uitgewerkte acties hebben geen budgettaire impact. Er wordt dus momenteel geen extra budget uitgetrokken voor de proeftuinen.

De proeftuinen lopen vanaf schooljaar 2022-2023 tot en met schooljaar 2024-2025. De goedkeuring van de projectvoorstellen werd eind december 2022 gegeven. Dit geeft de schoolbesturen en scholen dit schooljaar nog de tijd om de nodige voorbereidingen te treffen en afspraken te maken betreffende de implementatie van hun acties en maatregelen vanaf het schooljaar 2023-2024.

Elk tijdelijk project moet voor een interne evaluatie van de maatregelen zorgen. Daarnaast zal

ook de Vlaamse overheid een externe evaluatie uitvoeren met een expertenpanel. Dit moet leiden tot een globale eindevaluatie in het schooljaar 2024-2025. Het resultaat van deze evaluatie vormt een rapport met beleidsbeslissingen over de wenselijkheid, de haalbaarheid en de budgettaire inpasbaarheid van wijzigingen in de regelgeving in functie van de genoemde knelpunten.

Schoolbesturen kregen dus tot de zomer de tijd om hun projectvoorstel in te dienen. In totaal werden eenenveertig projectvoorstellen ingediend: achttien voor het basisonderwijs en drieëntwintig voor het secundair onderwijs. Hiervan waren acht Brusselse projectvoorstellen: vijf voor het basisonderwijs en drie voor het secundair onderwijs. Zij werden allemaal geselecteerd door de selectiecommissie van de Vlaamse Gemeenschap. De selectiecriteria werden beschreven in de omzendbrief van 28 april 2022. Sommige schoolbesturen kregen evenwel de mogelijkheid om hun voorstel nog aan te passen na een eerste beoordeling.

Binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel werden dus acht proeftuinen ingediend, waarbij in totaal zesenzeventig scholen betrokken zijn.

Binnen het Onderwijs van de lokale besturen (OGO) gaat het voor de Stad Brussel met Sint-Jans-Molenbeek en Anderlecht voor de proeftuin van het basisonderwijs over eenentwintig scholen. Voor ons eigen onderwijs gaat het voor het basisonderwijs met Kasterlinden en de Heemschool over twee scholen en voor het secundair onderwijs met Kasterlinden en Zaveldal ook om twee scholen.

Voor het Vrij Onderwijs (VGO) gaat het met vzw Katoba voor de proeftuin basisonderwijs over dertien scholen en voor het secundair onderwijs om een school. De vzw Sint-Goedele heeft zevenentwintig scholen in het basisonderwijs.

Binnen het GO! gaat het over vier scholen in het basisonderwijs en zes scholen in het secundair onderwijs.

De projecten zijn niet zo Brussel-specifiek en vertrekken vooral vanuit algemene invalshoeken. Het gaat dan over vacatures breder opstellen door het aantrekken van andere profielen met een bachelor-of masterdiploma, het terugdringen van de planlast, het inzetten van ervaren leerkrachten als mentor voor starters en zijinstromers; de lestijden verspreiden over vier verplichte schooldagen, een andere invulling van de twee uur levensbeschouwelijke vakken met een uur levensbeschouwelijk vak en een uur cultuur- en burgerschap of het bijsturen van de schoolorganisatie.

De VGC bood geen extra ondersteuning. Dit is een Vlaamse materie. Het OCB speelt geen rol in de ondersteuning van deze proeftuinen in de verschillende scholen. Onze Administratie heeft voor onze eigen scholen natuurlijk wel een inspanning gedaan als inrichtende macht. Het OCB biedt wel ondersteuning met betrekking tot de reorganisatie van de schoolstructuur. Er is een vast aanbod rond *blended learning* en flexibele aanpak van de schoolorganisatie. Hierover worden goede praktijken verzameld uit de Nederlandstalige scholen in Brussel en die worden dan verder verspreid naar de andere scholen. Daarnaast wordt met de scholen die in een specifieke werking zitten in het kader van het leerkrachtentekort ook een proces opgestart in functie van alternatieve of meer duurzame oplossingen.

De proeftuinen zijn volgens mij zeer interessant en ook zeer nodig, maar het zal nog enige tijd

duren vooraleer we echt kunnen ingaan op de resultaten.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Het collegelid heeft uitgebreid op al mijn vragen geantwoord. De scholen zullen zich dit schooljaar dus kunnen voorbereiden op wat er gaat gebeuren. Ik ben onder de indruk van het aantal scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die hieraan meedoen. Begrijp ik het goed dat het gaat om acht projecten die zesenzeventig scholen omvatten? De uitrol zal dus voor volgend schooljaar zijn en in het schooljaar 2024-2025 kunnen we daar dan de resultaten van krijgen en kan er bekeken worden of dat geïmplementeerd kan worden in andere scholen.

Het is goed dat het om algemene projecten gaat. Ik ben heel tevreden met dit initiatief, omdat het flexibiliteit geeft aan de scholen om na te denken hoe ze zichzelf beter kunnen organiseren, zonder hopelijk te moeten inboeten aan kwaliteit.

Ik was niet op de hoogte van het bestaan van het project om de vakken levensbeschouwing anders in te richten. Ik ben benieuwd naar de resultaten daarvan. Momenteel zie ik niet meteen waarom dit zou moeten gebeuren.

In elk geval hebben we genoeg redenen om dit zeer nauwgezet op te volgen in de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): We zullen dit inderdaad met veel interesse blijven opvolgen. De projecten zullen nu hun weg volgen en we zullen dus moeten afwachten wat de resultaten van de evaluatie zullen zijn. In tussentijd zullen wij daar als VGC niet zo heel erg veel mee te maken hebben.

Klopt het dat alle projecten die in Brussel werden ingediend ook weerhouden zijn door de Vlaamse Gemeenschap? Daar lijkt het dus op. Net als mevrouw Khadija Zamouri ben ik onder de indruk van het feit dat we in zesenzeventig scholen met vernieuwende concepten aan de slag gaan. Ik ben enkel een beetje verbaasd over de andere invulling van de twee uren levensbeschouwing. Ik ben daar niet tegen. We kunnen daar heel lange filosofische discussies over voeren. Maar ik snap niet goed hoe dat in dit kader van de proeftuinen past. Heeft het collegelid daar meer informatie over?

Collegelid Sven Gatz: Het is een omzendbrief van de Vlaamse Gemeenschap. Ik verwijs u dus naar dat document. Dan kan u eens kijken in welke mate dat daar al dan niet aanknopingspunten bij zijn. Het staat u ook vrij om vragen te stellen aan collega's uit het Vlaams Parlement om te weten te komen of er in andere scholen in Vlaanderen ook dergelijke zaken zijn. U beseft dat ik in dit geval als een doorgeefluik fungeer voor wat de Vlaamse overheid heeft beslist. Ik beschik niet over meer informatie.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord. Hiermee beschik ik over voldoende informatie.

- *Het incident is gesloten.*

Menstruatiearmoede

De heer Jan Busselen (PVDA): Op 23 januari 2023 konden we lezen dat BruZelle, een Brusselse vzw die menstruatiearmoede wil tegengaan, aan zowat 1.000 Vlaamse leerlingen lessen over het thema had gegeven. Aan de hand van een stellingenspel, een quiz en een creatieve opdracht, kwamen ze bv. te weten dat in Nieuw-Zeeland en Schotland menstruatieproducten gratis ter beschikking worden gesteld en dat in sommige landen menstruatieverlof bestaat.

Dit is allemaal zeer nuttig. We hebben het er hier immers al over gehad. Uit onderzoek van Caritas Vlaanderen blijkt dat een op de acht meisjes tussen de twaalf en vijftientig jaar al te kampen had met menstruatiearmoede. Met andere woorden: ze hadden dus te weinig geld om maandverband of tampons te kopen; 5 % van die groep blijft soms thuis omdat ze de juiste producten niet kan betalen. We weten dat deze cijfers, hier in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, veel hoger liggen. We zien dat er naast Schotland en Nieuw-Zeeland ook hier steden zijn waar er een en ander beweegt. Zo lanceerde Denderleeuw vorig jaar een campagne tegen menstruatiearmoede en biedt Sint-Katelijne-Waver menstruatieproducten aan in middelbare scholen.

Ik was een beetje verbaasd om te lezen dat Bruzelle de strijd aanbindt tegen menstruatiearmoede. We hebben hier immers een gesprek gehad over de wil of de doelstelling van het College om daar ook werk van te maken.

De lessen die er zijn gekomen, kwamen er dankzij subsidies van federaal staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Sarah Schlitz, behorende tot Ecolo.

Zijn er Nederlandstalige scholen in Brussel die beroep hebben gedaan op Bruzelle? Krijgt Bruzelle middelen vanuit de VGC?

Twee jaar geleden heeft u aangegeven om iets te willen doen aan menstruatiearmoede. Heeft u een budget vrijgemaakt in de strijd tegen menstruatiearmoede? Wat is er gebeurd met dat budget?

Op welke verschillende manieren wil u deze problematiek aanpakken of heeft u die al aangepakt?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik sluit mij graag aan bij deze vraag van collega Jan Busselen over menstruatiearmoede. Het is inderdaad zo dat in het begin van deze bestuursperiode dit probleem op de politieke agenda kwam. We hebben u er toen over ondervraagd. U was onmiddellijk bereid om na te gaan wat er mogelijk was. In het kader van de begrotingsbesprekingen hebt u dan eigenlijk een nieuw initiatief mogelijk gemaakt. *In se* was dit een mooi voorbeeld van hoe men snel kan inspelen op een nieuwe uitdaging die zich aandient. Ik denk dus dat het een goed idee is om nu, twee jaar later, eens na te gaan wat er gebeurd is met dit initiatief.

Aansluitend wilde ik ook weten welke vooruitzichten er op dat vlak bestaan. Hoe zal men menstruatiearmoede verder aanpakken in onze Brusselse scholen?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Bedankt, collega Jan Busselen voor uw vraag. Het blijft verschrikkelijk dat er anno 2023 nog jonge vrouwen zijn die hun maandverband niet kunnen betalen. Ze horen geholpen te worden. Maandverbanden, tampons en alles wat nodig is voor persoonlijke hygiëne zijn een basisbehoefte.

Zoals raadslid Jan Busselen het stelde, worden er niet alleen in Schotland, maar ook in Brussel acties ondernomen. Een volledige gratis aanpak lijkt me niet het allereerste wat er, volgens mij, dient te gebeuren. Gewoon al eens nagaan wat er waar en wanneer het meest gepaste is, lijkt me bij voorkeur aangewezen.

De beschikbaarheid en laagdrempeligheid moeten daarbij de gidsende principes zijn. Wat ik fijn vind aan sommige werkwijzen is dat als je vanuit vertrouwen werkt; als je het gesprek open voert en je het afstemt op studenten en hen daarover laat discussiëren, er heel snel oplossingen uit de bus komen waarover wij vaak niet eens nadenken of aan denken. Vaak gaat het hier echter om oplossingen die voor iedereen werken en die iedereen respecteren. Dit is een manier van werken om het op de scholen aan te pakken. Werk niet *top-down*, maar laat scholen en studenten nadenken over de manier waarop zij dit alles willen aanpakken. Moet men iets betalen dan is dat maar zo. Is het volledig gratis dan is dat ook maar zo. Net zoals bij de vraag van daarnet hangt dit alles af van school tot school en van situatie tot situatie. Misschien zijn er in bepaalde scholen noden die anders liggen dan in andere scholen.

We moeten natuurlijk ook breder kijken dan enkel de studenten. Er moet aandacht zijn voor alle kwetsbare groepen. Dat is hoe dan ook het geval. Dit gaat echter verder dan deze bevoegdheid.

Zoals collega Jan Busselen het stelde, doet BruZelle, o.a. in samenwerking met een aantal daklozenverenigingen, OCMW's en vluchtelingenorganisaties al veel rond dit thema. Bovendien kadert menstruatiearmoede in het breder verhaal van armoedebestrijding. Men kan dit moeilijk isoleren en reduceren tot enkel dit aspect en deze behoefte. *In se* gaat het hier om een *package*. Maar dan beperken we ons natuurlijk niet langer tot de bevoegdheid van collegelid Sven Gatz. In dat geval belanden we bij de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en bij de leden van het Verenigd College, Alain Maron en Elke Van den Brandt.

In het verlengde van wat collega Jan Busselen hier heeft aangegeven in zijn vraag, vraag ik mij dan ook af wat de VGC hierin onderneemt. Grijpt het budget ook in op andere domeinen dan Onderwijs? Werden er intussen nieuwe sensibiliseringsinitiatieven uitgewerkt?

Collegelid Sven Gatz: Menstruatiearmoede wordt bepaald door specialisten beschreven als *the toxic trio*, zijnde het probleem van onbetaalbaarheid, het gebrek aan educatie en een taboe.

Het thema is dus soms moeilijk bespreekbaar waar veel negatieve gevolgen aan verbonden kunnen zijn. Verschillende armoedeorganisaties, waaronder inderdaad de Brusselse vzw BruZelle, willen dit thema op een laagdrempelige manier bespreekbaar maken.

BruZelle biedt met het educatieve programma 'Regels van 3' sensibiliseringssessies aan over menstruele gezondheid en menstruatiearmoede. Zij doet dit zowel binnen een schoolse als niet-schoolse context. Door verschillende interactieve modules gaat men concreet met

jongeren in gesprek. Bij de lancering van het programma heeft BruZelle alle Brusselse scholen gecontacteerd.

Aangezien Bruzelle over de *knowhow* beschikt én een concreet aanbod heeft naar alle secundaire scholen, koos de VGC ervoor ook via onze kanalen, zoals de digitale nieuwsbrief voor de scholen van de VGC, dit aanbod aan te prijzen.

Intussen werden reeds sessies gepland in het Koninklijk Atheneum Karel Buls in Laken, in het Centrum Leren & Werken en het Atheneum Anneessens-Funck in de Stad Brussel. Ook het Maria Boodschaplyceum en de Victor Hortaschool in Evere toonden hun interesse.

Er bestaat inderdaad een financiële link tussen vzw Bruzelle en de begroting van de VGC. Op dit ogenblik ontvangt vzw BruZelle voor de uitvoering van haar opdrachten middelen vanuit het federale niveau. Hierbij gaat het om het departement Gelijke Kansen. Verder ontvangt zij middelen vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, namelijk via de oproep *equal.brussels*. Ten slotte stelt ook de Franse Gemeenschap middelen ter beschikking. De vzw zet hiermee vormingsmedewerkers in voor de educatieve sessies in Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

Het is hier ook al gesteld: vanuit de GGC ontvangt deze vzw, in het kader van de bevoegdheid Gezondheid en Welzijn, middelen voor het leveren van een logistieke bijdrage aan de inzameling en gratis verdeling van maandverband; het huren van een stockageruimte en het aanwerven van een operationeel directeur voor het beheer van een en ander. Dit is wat BruZelle betreft.

Vanuit onze bevoegdheid Onderwijs zetten we in op armoedeproblematiek in het algemeen en hebben we zorgvuldig onderzocht welke de noden zijn van de Nederlandstalige scholen in Brussel. We trekken hiervoor - we hebben het hier over het fameuze budget dat hier al een paar keer aan bod is gekomen - verschillende honderdduizenden euro's uit ter ondersteuning van kwetsbare leerlingen en gezinnen. Er werd tot dusver gekozen om geen aparte subsidiekaders te ontwikkelen voor alle verschijningsvormen van armoede op school, maar voor een algemeen kader, waarbij scholen zelf prioriteiten kunnen kiezen in functie van hun schoolpopulatie. De eerste schriftelijke evaluatie hierover heb ik met u allen gedeeld. Voor het schooljaar 2022-2023 konden scholen kiezen uit een aantal prioriteiten waarbij meerdere keuzes mogelijk waren.

Voor de kleuter- en basisscholen kan men de middelen van de VGC inzetten voor maaltijden en/of tussendoortjes, voor de aankoop van turn- en zwemkledij, voor de kosten voor schoolzwemmen, voor educatieve uitstappen in het binnenland tijdens de schooltijd, voor binnenschoolse opvang én voor menstruatiemateriaal.

Voor de secundaire scholen gaat het ook om maaltijden en/of tussendoortjes, om de aankoop en/of huur van schoolboeken en/of kopies, om de aankoop en/of huur van individueel vakspecifiek lesmateriaal, om kosten voor schoolzwemmen, om educatieve uitstappen in het binnenland tijdens de schooltijd en uiteraard om menstruatiemateriaal.

Recent nog, in de loop van oktober 2022, hebben we daar een gedachtewisseling over gehad in deze plenaire vergadering.

Voor het lopende schooljaar 2022-2023 hebben zesendertig van de honderdvijftien basisscholen ‘menstruatiearmoede’ aangeduid als een van de thema’s waarop wordt ingezet. In het secundair onderwijs hebben dertien van de tweeëndertig scholen dit thema als prioriteit aangegeven. We kunnen dus zeggen dat het telkens om een derde van de scholen gaat waar dit expliciet wordt aangestipt en waar dus ook het nodige materiaal wordt voor voorzien. Het is best mogelijk dat dit ook in andere scholen ook nog gebeurt.

Daarnaast is het thema menstruatiearmoede uiteraard mee opgenomen in de begeleidingen van het Onderwijscentrum Brussel (OCB) rond armoede. Menstruatiearmoede wordt dan als een van de meer onzichtbare uitingsvormen van armoede op school beschouwd.

Dit is wat we doen, waar we staan en hoe we proberen deze problematiek, al dan niet in samenwerking met BruZelle, mee op te lossen. Ik durf niet spreken over ‘in goede banen te leiden’ want dat klinkt wellicht te eufemistisch.

De heer Jan Busselen (PVDA): De VGC geeft dus, in de strijd tegen armoede, middelen aan scholen. De scholen kunnen dan zelf kiezen welke vorm van armoede ze willen aanpakken in de school. Ongeveer een derde van de scholen stipt aan dat ze menstruatiearmoede willen aanpakken. Wil dat dan ook zeggen dat die middelen worden gebruikt om dat probleem aan te pakken in die school? Betekent dit dat er nu scholen in Brussel zijn die met de middelen van de VGC gratis maandverband en tampons aanbieden? Het gaat hier dus om een derde van de scholen? (*Collegelid Sven Gatz knikt instemmend*)

Dan denk ik dat we ergens op weg zijn. Dat is een goede zaak want twee jaar geleden hadden we inderdaad een bespreking rond een resolutie die ik toen indiende in de strijd tegen menstruatiearmoede. Toen stelde ik voor om proactief maandverband en tampons gratis aan te bieden in de scholen zodat de kinderen en niet de scholen konden kiezen of ze er al dan niet gebruik van wensten te maken. Die resolutie werd toen, spijtig genoeg ook door de partijen Groen en one.brussels-Vooruit weggestemd.

Vorig jaar tekende geen enkele school in op dit initiatief. Dit jaar zijn alvast een derde van de scholen aan de slag tegen menstruatiearmoede. Dit vind ik wel een goede zaak. Ik hoop dan ook dat we op deze weg verdergaan.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik dank collegelid Sven Gatz voor zijn antwoorden. Ik vind het alvast een zeer knappe aanpak om de middelen voor armoedebestrijding aan de scholen beschikbaar te stellen. De scholen kunnen dan zelf, in functie van de situatie en de behoeften van hun leerlingen, deze middelen inzetten.

Het feit dat een derde van de scholen ook daarvoor opteert, toont wel degelijk aan dat het een relevante insteek is. Voor de lagere scholen is dat toch een indrukwekkend cijfer. Zeker als men weet dat dit uiteindelijk pas op het einde van de lagere school een *issue* kan worden voor de meisjes.

Wat de opmerking van collega Jan Busselen betreft, wens ik te benadrukken dat Groen de eerste partij was om hier in de begroting middelen voor te voorzien. Het collegelid heeft dit ook gedaan. Nadien werd er dan door de heer Jan Busselen een resolutie ingediend. Deze resolutie was echter een beetje “*vijgen na Pasen*”. In die zin was deze resolutie niet meer nodig. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat er niets gebeurt. De illustratie daarvan is er. Ik vind

dat het zeer duidelijk is dat er wel degelijk actie wordt ondernomen. We zijn tevreden dat het zo vooruitgaat.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Dank u collegelid Sven Gatz voor uw gedetailleerd antwoord. Ik spreek hier ook mijn dank uit aan mijn collega's van Groen en van de PVDA. Zij hielpen mee aan de uitwerking van een oplossing van dit probleem. Het is het collegelid dat naar deze bekommernissen heeft geluisterd én ernaar gehandeld heeft zodat we in onze scholen nu gratis menstruatiemateriaal hebben voor alle meisjes die het nodig hebben. Ik wil hier gewoon iedereen daarvoor bedanken. Het is immers, net zoals een aantal andere problemen, een probleem dat we samen hebben opgelost. Wie er het eerste mee bezig was, doet er op zich niet toe. Is dat niet mooi? Voilà!

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Dat is effectief zo.

- *Het incident is gesloten.*
- *De vergadering wordt om 11.15 uur gesloten.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN

Commissievergaderingen - verslagen

Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw van 1 februari 2023
Voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen pesten op school
SAMENVATTEND VERSLAG
– Stuk 819 (2022-2023) – Nr.2

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Khadija Zamouri en de heer Dominiek Lootens-Stael.

TREFWOORDENREGISTER

Experimenteerruimte voor scholen inzake lerarentekort, blz. 16

Menstruatiearmoede, blz. 21

Plan Samenleven van de VGC, blz. 11

Voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen pesten op school

Algemene bespreking, blz. 3

Stemming, blz. 11

Vragen om uitleg

- Zie** - Experimenteerruimte voor scholen inzake lerarentekort
- Menstruatiearmoede
- Plan Samenleven van de VGC